

Nr 86.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående gäldande i vissa fall av kyrkofonden av understöd i anledning av olycksfall i arbete å skogar till sådana ecklesiastika boställen, som avses i 1 § ecklesiastik boställsordning den 30 augusti 1932; given Stockholms slott den 1 februari 1934.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att för sin del lämna det medgivande, som omförmäles i föredragande departementschefens hemställan.

GUSTAF.

Arthur Engberg.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 1 februari 1934.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Departementschefen, statsrådet Engberg anför:

Genom ikraftträdandet den 1 maj 1933 av den nya ecklesiastika boställslagstiftningen har domänverkets förvaltningsuppgift beträffande de i ecklesiastik boställsordning omförmälda boställen överflyttats, i fråga om löneboställen, å vederbörande pastorat samt, i fråga om allmänna kyrkohemman, å vederbörande stiftsnämnd.

Den förändrade förvaltningsordningen innebär, bland annat, i avseende å *Bihang till riksdagens protokoll 1934. 1 saml. Nr 86.*

skogen, att de förvaltningskostnader, som enligt den tidigare gällande ordningen bestredos av kyrkofondens medel, oavsett de särskilda skogarnas bruttoinkomster, numera skola för löneboställena gäldas beträffande varje särskild skog av det pastorat, för vilket bostället utgör avlöningstillgång. Å de allmänna kyrkohemmanen åter skola dessa förvaltningskostnader jämlikt stadgande i 6 § kyrkofondslagen alltfört — men särskilt för varje skog — gäldas av kyrkofonden.

Fråga har emellertid nu uppkommit angående sättet för gäldande för tiden från och med den 1 maj 1933 av viss förvaltningskostnad för dessa boställena, nämligen dels av en till en f. d. kronojägare å ett allmänt kyrkohemman genom Kungl. Maj:ts beslut den 19 mars 1926 beviljad pension ur kyrkofonden och dels av olycksfallsersättningar och livräntor, som tillerkänts vissa personer på grund av olycksfall i arbete före den 1 maj 1933 å skogar, hörande till ifrågavarande boställena. Sagda utgifter hava intill nyssnämnda tid utgjorts av domänstyrelsen med av ämbetsverket omhänderthavda kyrkofondsmedel.

Genom beslut den 28 april 1933 anbefalldes domänstyrelsen att verkställa och till Kungl. Maj:t inkomma med utredning och förslag angående gäldandet efter den 1 maj 1933 av berörda utgifter. Till åtlydnad härav har styrelsen med skrivelse den 8 juli 1933 såsom utredning i ärendet överlämnat tre skrivelserna bilagda förteckningar.

Enligt dessa förteckningar utgå understöden med följande belopp, nämligen

omförmälda <i>pension</i> till en f. d. kronojägare å ett allmänt kyrkohemman	kronor 1,368: —,
varå beräknas dyrtidstillägg, som för närvarande uppgår till omkring	» 200: —;
<i>livräntor</i> enligt vederbörliga beslut av riks försäkringsanstalten, tillhopa	» 3,582: 19,
varav 171 kronor 67 öre belöpa å en arbetare, som skadats å ett allmänt kyrkohemman; samt	
<i>andra av riks försäkringsanstalten tillerkända olycksfallsersättningar</i> , som icke slutligt reglerats före den 1 maj 1933, tillhopa	» 374: 50,
varav 42 kronor 40 öre belöpa å en likaledes på ett allmänt kyrkohemman skadad arbetare.	

Olycksfallsersättningarna avse redan utgivna sjukpenningar, ersättningar för behandling och läkarintyg m. m.; krav på ytterligare sådan ersättning kunna i vissa fall emotses.

Spörsmålet angående sättet för bestridandet av omförmälda utgifter efter den 1 maj 1933 upptogs av *domänstyrelsen* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 22 mars 1933 angående avveckling av domänverkets ifrågavarande förvalt-

ningsuppgift. Styrelsen hemställde därvid, att Kungl. Maj:t måtte meddela föreskrift angående utgifternas fortsatta bestridande.

I utlåtande den 15 april 1933 anförde *kammarkollegiet* beträffande domänstyrelsens nyssberörda hemställan i huvudsak följande:

Det syntes kollegiet synnerligen tvivelaktigt, om den nya lagen om kyrkofond lämnade utrymme för möjligheten att på kyrkofonden lägga några kostnader av ifrågavarande slag, med undantag givetvis för fall då kostnaden hänförde sig till allmänt kyrkohemman, eller om det icke måste anses förutsatt, att dylika kostnader måste för framtiden behandlas som annan förvaltningskostnad å skogen.

Därest emellertid möjlighet skulle anses föreligga att låta kyrkofonden i större utsträckning än nyss berörts för framtiden ansvara för utgörande av redan utgående pensioner och andra kostnader som nu sagts, syntes det kollegiet som kunde ifrågavarande spörsmål icke lösas generellt vare sig genom att lägga hela den kostnad, varom fråga vore, på kyrkofonden eller genom att belasta vederbörande skog eller skogar med den i varje fall förekommande särskilda utgiften. Förhållandena syntes nämligen kunna vara väsentligt olika i olika fall. Om exempelvis en extra kronojägare vid pensionerandet sedan en längre tid tjänstgjort uteslutande å en och samma skog, syntes det knappast kunna ifrågasättas annat än att denna skog i fortsättningen skulle få ansvara för pensionens utgörande. Om däremot ett ersättningsbelopp skulle utgå för ett olycksfall, som inträffat för en arbetare som haft ett tillfälligt arbete å en obetydlig skog, kunde det måhända vara obilligt att låta denna skog framdeles ansvara för utgiften.

Kollegiet ifrågasatte därför, huruvida icke utredning borde verkställas, huru i varje särskilt fall utgående understöd borde bestridas. I händelse åter Kungl. Maj:t ej skulle finna skäl härför, tillstyrkte kollegiet meddelande av föreskrift att fullgörandet av utbetalningen av berörda understöd skulle, då fråga vore om kostnad som hänförde sig till allmänt kyrkohemman, åligga kyrkofonden, samt i avseende å kostnad, som hänförde sig till skog till löneboställe, åligga vederbörande pastorat att såsom annan förvaltningskostnad bestridas av vederbörande boställes medel; och borde Kungl. Maj:t tillika förklara sig vilja på ansökning i förekommande fall i händelse av fog bestämma annorledes rörande utgifternas bestridande.

Statskontoret har vidare den 17 oktober 1933 avgivit utlåtande över den av domänstyrelsen med skrivelsen den 8 juli 1933 överlämnade utredningen. Ämbetsverket anför därvid följande:

De pensioner m. m., om vilka här vore fråga, torde för framtiden böra bestridas av kyrkofondens medel och utbetalningarna verkställas av statskontoret såsom förvaltare av nämnda fond.

Då kyrkofondslagens bestämmelser om utgifter, som skola av kyrkofonden gäldas, emellertid icke ansetts kunna utan vidare medgiva bestridande av utgifter av nu förevarande slag, torde särskilt stadgande i lagen vara erforderligt.

Ovan omförmälda pension samt ifrågavarande understöd, vare sig de sistnämnda ännu äro till sina belopp slutligt fastställda eller icke, hava samtliga

avseende å personer, som varit sysselsatta med arbete å ecklesiastika skogar. I egenskap av förvaltare av skogarna och arbetsgivare för arbetarna därå har domänverket i vederbörlig ordning förpliktats bestrida utbetalningarna, för vilket ändamål tillgängliga kyrkofondsmedel tagits i anspråk. Sedan förvaltningsuppgiften numera upphört, disponerar domänverket icke längre medel ur kyrkofonden för utgifternas fortsatta gäldande, varför bestämmelser härför torde erfordras.

De utgifter av förevarande slag, som avse allmänna kyrkohemman, d. v. s. sådana boställen, som indragits till kyrkofonden, torde jämlikt 6 § kyrkofondslagen böra bestridas ur samma fond. Av detta slag är ovannämnda pension samt en livränta och en oregerad olycksfallsersättning. Föreskrift torde erfordras allenast beträffande den myndighet, som skall verkställa utbetalningarna.

Beträffande övriga understöd — enligt den ovan lämnade redogörelsen återstående livräntor och ännu ej reglerade olycksfallsersättningar — råda däremot olika meningar angående sättet för deras fortsatta bestridande.

För min del vill jag ansluta mig till statskontorets uppfattning, att jämväl dessa utgifter, som successivt komma att minskas till dess de inom en relativt begränsad tid helt upphöra, alltfort böra bestridas av kyrkofondens medel. Att i enlighet med vad kammarkollegiet ifrågasatt fastställa, huruvida i det enskilda fallet vederbörande pastorat eller kyrkofonden rättvisligen bör utgöra understöden, torde bliva vanskligt och tillika medföra betydande utredningsarbeten. Då därjämte i det övervägande antalet fall, även om vederbörande pastorat i första hand skulle åläggas gälda desamma, kyrkofonden genom ökade tillskott till pastoratet i allt fall slutligen komme att få bära utgifterna därför, anser jag starka skäl tala för statskontorets förslag. Då dessutom de ecklesiastika löneboställenas normalavkastningsvärden redan äro fastställda, skulle det medföra avsevärda praktiska svårigheter om pastoraten nu ålades att i första hand gälda dessa utgifter, vilka i så fall skulle belasta boställsavkastningen.

Ifrågavarande understöd, i den mån de ej avse allmänna kyrkohemman, torde såsom statskontoret angivit icke med kyrkofondslagens nuvarande avfattning utan vidare kunna utgöras av kyrkofonden. Med hänsyn till utgifternas tillfälliga karaktär finner jag det ej erforderligt att föreslå ett särskilt lagstadgande om deras bestridande ur kyrkofonden, utan torde ett medgivande härom av riksdag och kyrkomöte vara tillfyllest.

I fråga om vilken myndighet, som skall handhava utbetalningarna, torde, vid bifall till mitt förslag, Kungl. Maj:t framdeles utfärda föreskrifter.

Under åberopande av vad som sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen att för sin del medgiva

att understöd, som tillerkänts eller må varda i vederbörlig ordning tillerkända personer på grund av olycksfall i arbete före den 1 maj 1933 å skogar till sådana ecklesia-

stika boställen, som avses i 1 § ecklesiastik boställsordning den 30 augusti 1932, må gäldas ur kyrkofonden, i den mån de ej redan enligt gällande bestämmelser kunna bestridas ur nämnda fond.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall och förordnar, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Lars Tunberg.